

18. 9. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ještě jednou k vykonatelnosti pohledávky přihlašované do insolvenčního řízení

Ve svém článku s názvem „Je vykonatelnost pohledávky přihlašované do insolvenčního ještě vůbec výhodou?“[1] jsem upozornil na nedávné rozhodnutí, v němž Nejvyšší soud ČR poněkud překvapivě dovedl oprávnění insolvenčních správců se závažnými procesními důsledky pro věřitele posuzovat, zda je přihlášená pohledávka skutečně vykonatelná, jak tvrdí její věřitel. Na tento článek reagoval JUDr. Petr Bohatý, insolvenční správce, s upozorněním, že takovéto posouzení není nezvratné, neboť jej stále může korigovat insolvenční soud v rámci dohlédací činnosti. Tento ochranný mechanismus však dle mého názoru nelze přeceňovat, neboť se jedná o fakultativní postup soudu, přičemž praxe je taková, že insolvenční soudy jsou k jakýmkoli razantnějším zásahům v rámci dohlédací činnosti spíše zdrženlivé.

V první řadě tímto JUDr. Bohatému děkuji za jeho reakci,[2] neboť právě širší diskuse odborné veřejnosti může mnohé věřitele ochránit před „nepříjemným překvapením“, kterému by mohli čelit po přezkumném jednání. Reakce JUDr. Bohatého je pak o to cennější, že přichází přímo z obce insolvenčních správců.

JUDr. Bohatý ve svém článku vyzdvihuje možnost insolvenčního soudu korigovat názor správce na vykonatelnost či nevykonatelnost pohledávky v rámci dohlédací činnosti dle § 11 IZ a uvádí, že „*je nutno dospět k závěru, že posouzení pohledávky insolvenčním správcem není v žádném případě rozhodnutím konečným a nezvratným a pravomoc učinit jednoznačný závěr o otázce vykonatelnosti pohledávky tak opětovně náleží insolvenčnímu soudu.*“

Nikterak nepopírám, že Nejvyšší soud ČR v předmětném rozhodnutí (sen. zn. 29 NSCR 25/2011 ze dne 18. července 2013) skutečně podotýká, že soud může v rámci výkonu dohlédací činnosti názor správce korigovat. Ostatně ustanovení § 11 IZ je formulováno natolik široce, že insolvenční soud může na jeho základě zasáhnout v prakticky jakékoli záležitosti s insolvenčním řízením související. Z toho důvodu jsem ostatně nebyl ve svých tvrzeních natolik vyhraněný, abych tvrdil, že je rozhodnutí správce o (ne)vykonatelnosti pohledávky konečné či nezvratné.

Hlavní problém však vnímám v tom, že **ochrany v rámci dohlédací činnosti se lze v praxi dovolat zpravidla velice složitě, a její ochranná funkce je proto spíše virtuální.** Jedná se totiž o mechanismus založený na dobrovolnosti, kdy insolvenční soud v rámci dohlédací činnosti provést určité kroky může, nikoli musí. Právě tato fakultativnost, resp. „nenárokovost“ však její reálný význam značně devalvuje.

Z hlediska věřitelů proto nelze takovouto možnost obrany proti postupu správce, který zpochybní vykonatelnost přihlášené pohledávky, považovat za uspokojivou. Není totiž možné s jistotou spoléhat, že insolvenční soud v takovém případně proti postupu správce (jehož sám jmenoval) skutečně zasáhne. To platí o to více, vezme-li se v úvahu, že Nejvyšší soud ČR v předmětném rozhodnutí jednoznačně stanovil „jízdní řád“, podle kterého se má věřitel po zpochybnění vykonatelnosti vlastní pohledávky řídit – tedy podat incidenční žalobu proti správci. Insolvenční soud tak může velice jednoduše věřitele na tento postup odkázat, aniž by musel problém okamžitě řešit.

Nadále tedy trvám na tom, že **pravomoc insolvenčního správce zpochybňovat vykonatelnost pohledávky s poměrně závažnými (potenciálními) dopady pro věřitele je s ohledem na ústavně garantovanou rovnost účastníků soudního řízení přinejmenším problematická.** Pokud však Nejvyšší soud ČR takovou možnost připouští, měl by alespoň umožnit věřitelům se účinně bránit.

Za účinnou obranu však bohužel možnost dožadovat se výkonu dohlédací činnosti soudu či možnost podat incidenční žalobu proti správci (a tím se fakticky jeho postupu podřídit) považovat nelze.

Proto je potřeba i nadále hledat hlavní možnost obrany proti popisovanému jednání správce **v opravném prostředku proti odmítnutí přihlášky**, na jehož základě by mělo být posuzováno, zda pohledávka **objektivně** je či není vykonatelná. Nejvyšší soud ČR však takový postup ve shora citovaném rozhodnutí vylučuje.

JUDr. Jakub Celerýn,
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350

Fax: +420 296 368 351

e-mail: law.office@mn-legal.eu

[1] JUDr. Jakub Celerýn, Je vykonatelnost pohledávky přihlašované do insolvenčního řízení ještě vůbec výhodou?, k dispozici >>> [zde](#).

[2] JUDr. Petr Bohatý, Reakce na článek „Je vykonatelnost pohledávky přihlašované do insolvenčního řízení ještě vůbec výhodou?“, k dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [Srážka za prodej v insolvenční při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční - judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)